

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

BMI0100

សម្ភាសន៍ជាមួយឈ្មោះ សុ ចិ ភេទប្រុស អាយុ៥៦ឆ្នាំ

មុខងារនៅសម័យខ្មែរក្រហម: មេកង់ធំចល័ត

សព្វថ្ងៃរស់នៅភូមិយាងរៀន ឃុំផ្កាំ ស្រុកស្វាយចេក ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ

ថ្ងៃទី៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១០

សម្ភាសន៍ដោយ: សោម ថ្ងីនថន

០០:២៨:៤២

១១ទំព័រ

ថ្ងីនថន : ដំបូងអីឈ្មោះអីដែរ?

ចិ: សុ ចិ ។

ថ្ងីនថន : សុ?

ចិ: សុ ចិ ។

ថ្ងីនថន : សុ ភិ?

ចិ: សុ ចិ ។

ថ្ងីនថន : សុ ចិ?

ចិ: បាទ!

ថ្ងីនថន : អីអាយុប៉ុន្មានហើយ?

ចិ: ៥៦ ហើយ ។

ថ្ងីនថន : អីស្រុកកំណើតនៅណាដែរ?

ចិ: នៅយាមរ៉េន ។

ថ្ងីនថន : នៅភូមិយាមរ៉េន ឃុំផ្កាំ ។

ចិ: បាទ!

ថ្ងីនថន : អីពីដើមរៀនដល់ណាដែរ?

ចិ: ខ្ញុំមិនបានរៀនទេ ខ្ញុំបួសបាន៣វស្សា ។

ថ្ងីនថន : បួសនៅវត្តណាដែរ?

ចិ: បួសនៅផ្កាំ ។

ថ្ងីនថន : វត្តផ្កាំ?

បិ: បាទ!
 ប៊ុនថន : អីបួសហ្នឹងបួសនៅសម័យ លន់ នល់?
 បិ: សម័យ លន់ នល់ ។
 ប៊ុនថន : ក្រោយពីសឹកអីទៅណា?
 បិ: ក្រោយពីសឹកមក សឹកសម័យពាណិជ្ជកម្ម គេផ្សិតពួកខ្ញុំហ្នឹង លោកវត្តគោកខ្ពស់ ។
 ប៊ុនថន : ខ្មែរក្រហមផ្សិត?
 បិ: ខ្មែរក្រហមផ្សិត ។
 ប៊ុនថន : កាលហ្នឹងលោកច្រើនអង្កទេ?
 បិ: ច្រើន ចាប់ពីស្វាយមកនេះទាំងអស់ គាំទ្រពីវត្តស្រីសី មកនេះទាំងអស់ ទាំងខ្ពស់ មកជុំគ្នានៅ វត្តគោកខ្ពស់នេះ ។
 ប៊ុនថន : ហ្នឹងសឹកហើយទូទៅជុំគ្នានៅនោះ?
 បិ: បាទ! ទេ ប្រមូលលោកទាំងសង្ឃហ្នឹងក្នុងវត្តគោកខ្ពស់ ដល់ប្រមូលបានជុំនៅទាំងអស់បាន ផ្សិត ។
 ប៊ុនថន : អីចឹងទៅពីវត្តអ្នកនេះប៉ុន្មានអង្ក?
 បិ: គេជំនុំច្រើនណាស់កាលនោះ សាមសិបអង្កជាន់ លោកពេញ... មានក្នុងដំណាវត្ត ទើបតែធ្វើបានក្នុង២ខ្នង ។
 ប៊ុនថន : សង្ឃរាជកាលហ្នឹងឈ្មោះអីដែរ?
 បិ: ប្រាំន លេញ ។
 ប៊ុនថន : អីទៅជុំនៅវត្តហ្នឹងហើយ វត្តអីវិញ?
 បិ: វត្តគោកខ្ពស់ ។
 ប៊ុនថន : នៅក្នុងភូមិ ឃុំអីដែរ?
 បិ: ដើមឡើយឃុំ សព្វថ្ងៃគេបញ្ចូលទៅឃុំគោកកថិន ។
 ប៊ុនថន : កាលហ្នឹងទៅជុំគ្នា គេណែនាំម៉េចទៅ?
 បិ: គ្មានណែនាំទេ គ្មានសួរអីទេ ទៅក្រុមសង្ឃរាជនឹងវត្តខ្ញុំនេះ កាត់ហ្នឹង:កាត់ប៉ុណ្ណឹងហើយ កាត់ វិភាគដូចមិនស្រួល ដល់ហើយនាំកូនចៅលោកសឹកអស់មួយវត្តទៅ ។
 ប៊ុនថន : សឹកនៅហ្នឹង ចុះវត្តផ្សេងៗទៀត?

បិ: វត្តផ្សេងៗ គេសឹកបណ្តើរៗ តាមលោកចៅអធិការវត្តគេ ខាងថ្មពួក ឡៅ ងើយ គាត់សឹក ក្នុងវត្តគោកខ្ពស់ដែរ ។

ប៊ុនថន : មានសង្ឃខ្លះតវ៉ា ដូចសង្ឃរាជអី?

បិ: មិនមានទេ គ្មានឯណាបើគេអាជ្ញាសឹកអីចឹងម៉េចហ៊ាននិយាយ ម៉េចហ៊ាននិយាយកាលនោះ ដឹងតែគេអីចឹង ខ្លាចដែរ ។

ប៊ុនថន : តែអត់បានប្រជុំណែនាំថាត្រូវ?

បិ: គ្មានទេ ។

ប៊ុនថន : ក្រោយពីជឿកហើយអីទៅណាវិញ?

បិ: ខ្ញុំនៅធ្វើស្រែហ្នឹងក្នុងភូមិហ្នឹងឯង បង្កបង្កើតផលហ្នឹងគេ ។

ប៊ុនថន : ចុះឪពុកម្តាយអីទៅណា?

បិ: ឪពុកម្តាយខ្ញុំនៅនេះ សព្វថ្ងៃគាត់ស្លាប់ចោលអស់ហើយ ម្តាយខ្ញុំស្លាប់តាំងពីសម័យ តាំង ពីខ្ញុំនៅតូចម៉្លោះ មុនរដ្ឋប្រហារទៀត ។

ប៊ុនថន : ចុះឪពុក?

បិ: ឪពុកខ្ញុំទើបតែស្លាប់បានប៉ុន្មានឆ្នាំនេះឯង ។

ប៊ុនថន : អីមកបង្ករបង្កើនផលនៅភូមិនេះ ធ្វើអីខ្លះ?

បិ: ខ្ញុំនោះ មុនដំបូងគេឲ្យធ្វើមេក្រុមខាងយុវជនហ្នឹង ដល់យុវៗឲ្យខ្ញុំធ្វើបញ្ជីទៅ គេឲ្យឡើងធ្វើ មេកងតូច ធ្វើបញ្ជីឲ្យគេ ធ្វើយោបល់ ឲ្យធ្វើមេកងតូច រាយមកធ្វើមេកងធំ ប៉ុណ្ណឹងឯង ចប់ត្រឹមមេកងធំក៏ខ្ញុំរត់ចុះស្រុកបណ្តោយ ខ្ញុំរត់ចូលស្រុកឡើង១ឆ្នាំ ។

ប៊ុនថន : មេកងតូចដូចអីមិញទៅទំនប់ណា?

បិ: មេកងតូចខ្ញុំធ្វើជាមួយ បងថាន ហ្នឹងឯង ទៅអានគ្រពាំងថ្ម មើលអានគ្រពាំងថ្មរួចទៅ មើលអានផ្កា មើលអានផ្ការួចខ្ញុំរត់ ។

ប៊ុនថន : អានគ្រពាំងថ្មហ្នឹងអីនាំកំលាំងទៅពីនេះច្រើនទេ?

បិ: អត់ទេ ពួកខ្ញុំ៣ភូមិហ្នឹងឯង ភូមិយាមវេន ភូមិ... ភូមិអំពិលហ្នឹងឯង មិនមែនខ្ញុំក្តាប់ទាំង អស់ទេ ។

ប៊ុនថន : អីក្តាប់ទាំងអស់៣ភូមិ?

បិ: ខ្ញុំក្តាប់តែ៣ភូមិហ្នឹងឯង ។

ប៊ុនថន : កំលាំងទៅពីហ្នឹង៣ភូមិហ្នឹង ប៉ុន្មាននាក់?

បិ: ពាក្យមិហ្មឺនយុវជនវ័័០ នាក់ ១កងកូបវ័័៣០ នាក់ ៣កងវ័័១០ ។

ប៊ុនថន : អ័ដឹកនាំទៅ ហើយសហករណ័ផ្សេងៗ គេទៅ?

បិ: សហករណ័ផ្សេងគេទៅដូចតែគ្នាហ្មឺន គេទៅជាមួយគ្នា ខ្ញុំនាំទៅហើយគេមានប្រធានសហករណ័គេក្តាប់ពីលើខ្ញុំទៀត ខ្ញុំគ្រាន់តែរងគេជំនួយខាងយុវជន ។

ប៊ុនថន : ប្រធានសហករណ័ឈ្មោះអី?

បិ: ប្រធានសហករណ័ឈ្មោះប៊ុ មៀន ។

ប៊ុនថន : គាត់អ្នកភូមិហ្មឺនដែរអី?

បិ: ភូមិបត់ ។

ប៊ុនថន : ឃុំ?

បិ: មិនដឹងឃុំអីទេសម័យនោះ ។

ប៊ុនថន : អ័នាំកំលាំងទៅ១០ នាក់ហ្មឺន ទៅធ្វើយូរទេត្រពាំងថ្មហ្មឺន?

បិ: ទៅបានប៉ុន្មានខែ ទៅបាន២ខែរួចអាងត្រពាំងថ្មក៏ឲ្យខ្ញុំមកអាងផ្តុំវិញ ។

ប៊ុនថន : នៅហ្មឺនហូបចុកអី ខាងប្រធានក្រុម ប្រធានកង អ្នកដោះស្រាយ?

បិ: កាលពួកខ្ញុំធ្វើនៅហូបបាយរឹងទេ បាយរឹងក្នុង១ថ្ងៃ៣ដង មុនដំបូងពីព្រឹកចាប់ឲ្យចុងភៅដាំបាយ ហ្មឺនត្រឡប់តាំង ដល់បាយថ្ងៃគេសួរ កាលពួកខ្ញុំលើកបានសួរ ដល ដឹងហើយ ១ថ្ងៃ៣ដង ដល់ចុងក្រោយល្ងាចក៏បាយរឹងទៀត ដល់គេទៅលើកព្រែកឯណានោះខ្ញុំមិនដឹងទេខ្ញុំរត់ផុតហើយ ។

ប៊ុនថន : ហ្មឺនហូបបាន៣ដង?

បិ: ១ថ្ងៃ៣ដង

ប៊ុនថន : អីចឹងហូបតាមកងដែលអ័គ្រប់គ្រងហ្មឺន ដូចថា១០ នាក់ ហូប១០ នាក់ គេកងផ្សេងហូបផ្សេងទៅ?

បិ: គេហូបផ្សេង ពួកខ្ញុំនៅផ្សេង ។

ប៊ុនថន : អ្នកដែលគ្រប់គ្រងនៅហ្មឺនពីណាវិញ អាងត្រពាំងថ្មហ្មឺន?

បិ: មិនស្គាល់ទេ ព្រោះខ្ញុំនៅក្រោមគេ មើលខ្មោចតា មៀន ហ្មឺនឯង ដែលនៅលាយបត់ ។

ប៊ុនថន : អ័នៅហ្មឺនលើកទាល់តែហើយ បានមកវិញ?

បិ: ខ្ញុំលើកអាងរួចខ្ញុំមកវិញ គេឲ្យមក អាងផ្តុំ ក្នុងចំណុះឃុំផ្តុំមកលើកអាងផ្តុំនេះវិញ ។

ប៊ុនថន : អីចឹងមកកំលាំងទាំងអស់ ឬក៏មាននៅនោះខ្លះ ឬមួយទៅណា?

បិ: នៅនេះខ្លះ ពួកខ្ញុំមកមួយចំនួន ។

ប៊ុនថន : មកប៉ុន្មាននាក់អី?

បិ: មកប្រហែលខាងពួកខ្ញុំ៣ភូមិ មកប្រហែល៥០ នាក់ ។

ប៊ុនថន : អីចឹងនៅ៤០ នាក់នៅនោះ?

បិ: បាទ!

ប៊ុនថន : ប៉ុន្តែអ្នកនោះនៅ ដល់ក្រោយមកមានត្រឡប់មកភូមិវិញទេ?

បិ: មក មកវិញអស់... ។

ប៊ុនថន : អត់មានបាត់ទៅណាទេ?

បិ: អត់មានទេ ភូមិខ្ញុំមកអស់ ខាងមេឃក៏មកអស់ អំពិលក៏មកអស់ ។

ប៊ុនថន : អ៊ីមកធ្វើនៅអាងជ្រំ អីនៅក្តាប់កងដដែរ?

បិ: ខ្ញុំនៅក្តាប់កងដដែរ ។

ប៊ុនថន : ម៉េចទៀតទៅអី?

បិ: នៅកងរួច គេរំសាយឲ្យធ្វើស្រែ ខ្ញុំធ្វើស្រែរួចក៏ខ្ញុំរត់ ខ្ញុំរត់ឡើង១ឆ្នាំជាង ។

អ្នកជិតខាង: រត់ទៅណា? រត់មកនេះ?

បិ: ទេ រត់ប្រុងទៅថៃ តែទៅមិនរួច ដល់នេះទៅរដ្ឋកម្ពុជាការដោះយួនចូលមកដល់ស្វាយ ពួកខ្ញុំរត់ទៅស្វាយ ។

ប៊ុនថន : អ៊ីមកធ្វើនៅអាងជ្រំនេះធ្វើទាល់តែដល់៧៧តែម្តង?

បិ: មិនទេ ព្រោះខ្ញុំទៅកាលឆ្នាំ៧៦នោះ ៧៧ខ្ញុំរត់អស់ទៅ ខ្ញុំរត់ប្រុងទៅថៃតែវាមិនរួច ខ្ញុំពុំខ្លាច តាមព្រៃតាមព្រៃ ដល់រដ្ឋកម្ពុជារំដោះមកខ្ញុំរត់ទៅស្វាយ រត់ទៅបានគេរើសពួកខ្ញុំធ្វើជាគិញ ពួករៀតណាមទេរើសពួកខ្ញុំធ្វើជាគិញ បានអូសទាញពួករៀតណាមឡើងមកវ៉ៃតាម បារាយណ៍ តាមក្បាលកក្រវ ។

ប៊ុនថន : អ៊ីម៉េចបានរត់ចេញពី ប្រុងរត់ចេញទៅថៃ?

បិ: មិនរត់ឯណាបើគឺ បើមើលទៅសភាពការណ៍មិនស្រួល ។

ប៊ុនថន : គឺយ៉ាងម៉េចវិញអី?

បិ: គឺខ្លាចគេវ៉ៃចោល ខ្ញុំមិនហ៊ាននៅមើលទៅដួច...ប្រទេសជាតិអីចឹងឯង មកធ្វើការអត់ទាន់ ពេលមិនសូវទុកដែរ ។

ប៊ុនថន : ប៉ុន្តែមានអ្នកដែលអើយើញហើយ មានអ្នកដែលខ្មែរក្រហមចាប់មានអី បានអីរត់ទៅ?

បិ: ខ្ញុំមើលគេរកខ្ញុំដែរ រកឲ្យតែ..... ។

ប៊ុនថន : មូលហេតុបានកេ?

បិ: បងខ្ញុំពីសម័យ កានល់ សុខ្ញុំតែធ្វើការ បងខ្ញុំដល់ពេល ធ្វើការគ្រប់សម័យប្រវត្តិប្រវត្តិវាមិន ស្អាត បងខ្ញុំធ្វើការជាខ្លាំង ។

ប៊ុនថន : គាត់ធ្វើអីវិញ?

បិ: គាត់ធ្វើខាងប្រធានភូមិ គាត់មកមុំញា ឬ ហាន ខ្លួនគេស្រាវជ្រាវប្រវត្តិឃើញ បងខ្ញុំនឹក ឃើញមិនសូវស្អាត ខ្ញុំរត់នេះ រត់ខ្លាំងបងខ្ញុំ ខ្លាំងខ្ញុំ តែបងខ្ញុំស្លាប់ហើយ គេឃើញ ខន បាញ់ ខាងជើងធិបតី ។

ប៊ុនថន : អីចឹងគេស៊ើបឃើញប្រវត្តិប្រវត្តិ គេតាមអី?

បិ: បាទ!

ប៊ុនថន : តាមចាប់ហ្នឹង តាមចាប់នៅណាវិញ នៅអាងដុំហ្នឹង?

បិ: តាមចាប់កាលហ្នឹងគេរំសាយឲ្យមកតាមភូមិ ដល់គេស្រាវជ្រាវទៅ ទៅប្រគល់ទៅជិតរលួត ហើយគេចាប់ ហើយបងខ្ញុំប្រវត្តិប្រវត្តិមិនសូវស្អាតដង ខ្ញុំបងប្អូនគាត់ ហើយមានណាគេអ្នក បងប្អូនគេច្រើនណាស់ក្នុងភូមិ មនុស្សប្រុសរត់ បានវាបែកការណ៍រឿងខ្ញុំ ខ្ញុំរត់ចេញ រត់ទៅដែលសល់នៅ ពួកខ្ញុំ៤នាក់នៅសល់២នាក់ ខ្ញុំអស់២នាក់ហើយឆាប់ដោយជំងឺទេ ចូលមកភូមិហើយសម័យរដ្ឋកម្ពុជាហើយ ខ្ញុំអស់២នាក់ ។

ប៊ុនថន : អីចឹងរត់ចេញទៅច្រើនទេអី?

បិ: ចេញច្រើនណាស់ ឆ្លងមិនផុត សម័យកាលនោះភ័យដែរ ចេញដល់ស្រងៃនោះកាលនោះ ខ្មែរក្រហមវាឡើងទៅឲ្យស្រងៃ ដល់ខ្មែរឡើងទៅវាចោទថាខ្មែរក្រហម ពេលខ្មែរឡើងទៅ វាបោកខ្មែរយកទៅបាញ់ចោល ។

ប៊ុនថន : ខាងថៃ?

បិ: ខាងថៃ ខាង លន់ នល់ ពួកអន្តរជាតិវាចុះមកជួយសង្គ្រោះអស់មិនភិចទេ ស្រងៃ ពួកភូមិខ្ញុំហ្នឹងឯងទៅមុន ។

ប៊ុនថន : អីចឹងនៅហ្នឹងឲ្យតែម៉េចបានថៃនិយាយថាបាញ់ យើងប្រជាជនស៊ីវិលធម្មតា?

បិ: វាសួរចម្លើយ បើយើងឆ្លើយត្រូវរស់ បើយើងឆ្លើយមិនត្រូវស្លាប់ ពួកប៊ុ គុណ នោះក៏ ឆាប់ រត់ទៅដល់ថៃ គេឃើញខ្មោចភ្លាម កប់ត្រឹមក ឲ្យដេកកប់ត្រឹមកសួរចម្លើយ សួរត្រូវ មិនត្រូវបាញ់ បាញ់ប្រពន្ធប៊ុ គុណ ហៅប៊ុ ហ៊ី រត់មកវិញបានចូលពួកខ្ញុំ

កុំទៅបិដល់ នោះយ៉ាប់ទៀត ឆ្លើយត្រូវបានរស់ ឆ្លើយមិនត្រូវក៏ជាប់
ឆ្លើយឯណាបើយើងមិនដឹង ។

ប៊ុនថន : គេសួរសំណួរអីខ្លះអីមានដឹងទេ?

ប៊ុន : ខ្ញុំមិនដឹងទេ មិនបានសួរគេ ដល់គេរត់មកវិញ សួរមិញសួរពីរឿងសម័យកាលនោះអីឯង
បានបំរើអីខ្លះ គេសួរសម្ភាសន៍បើយើងឆ្លើយត្រូវក៏បានរស់ យើងឆ្លើយមិនត្រូវជាប់ ។

ប៊ុនថន : បើយើងឆ្លើយថាខ្មែរក្រហមគេ?

ប៊ុន : មិនរស់ទេ ។

ប៊ុនថន : អត់រស់ទេ យ៉ាងម៉េចថែអត់ត្រូវជាមួយខ្មែរក្រហម?

ប៊ុន : អត់ត្រូវគ្នា ព្រោះខាងនោះស្រដៀង ពួកខ្មែរក្រហមទៅរ៉ែបាន រ៉ែក៏ឲ្យ ។

ប៊ុនថន : ឲ្យម៉េចវិញ?

ប៊ុន : ឲ្យភូមិ ។

ប៊ុនថន : រ៉ែភូមិឬអី?

ប៊ុន : ប្រើ រ៉ែភូមិស្រដៀង ។

ប៊ុនថន : ភូមិរបស់ថែ?

ប៊ុន : ភូមិរបស់ថែ ។

ប៊ុនថន : ខ្មែរក្រហមរ៉ែចូល?

ប៊ុន : ប្រើ ខ្មែរក្រហមរ៉ែចូល ហើយវាឲ្យភូមិស្រដៀង ។

ប៊ុនថន : ចុះខ្មែរក្រហមដែលចាប់បានអ្នកដែររត់ទៅទេ?

ប៊ុន : ចាប់បាន បួនជ្រាបស្រាប់ហើយ តាមព្រំដែន តាមខ្សែមិននោះ នាំគ្នារត់ទៅមើលទៅ
កន្លងខ្មោច មិនដឹងធ្វើម៉េចវាប្តូរស្លាប់ប្តូររស់ មួយគ្រាប់ជាប់កុំឲ្យតែគេចាប់បាន ភូមិខ្ញុំរត់
ចោលស្រុក១ឆ្នាំនោះ ពួកខ្ញុំសុទ្ធតែប្តូរស្លាប់ ពួកខ្ញុំ ខោន នេះមួយប្រាប់ព្រាតិ បើសិនគេ
ចាប់បានខ្ញុំអត់ឲ្យចាប់ទេ និយាយពីប្តូរស្លាប់ប្តូររស់ មួយគ្រាប់ជាប់ហើយនៅតែគេចាប់បាន

ប៊ុនថន : អីគាំងចិត្តតែម្តង?

ប៊ុន : គាំងចិត្តគ្នា៤នាក់នោះ ចាប់បានអ្នកណាអ្នកនោះជាប់ទៅ អត់មានជាជួយគ្នាទេ ក៏រករស់
រៀងខ្លួន ថាមួយគ្រាប់ជាប់ហើយនៅតែគេចាប់បាន ចាប់បានគេយកទៅរ៉ែទំរាំតែគេបាញ់
ចោលមិនសាយ បានថាប្រពន្ធនិងប្តីមួយគ្រាប់ជាប់ចោល នៅតែគេចាប់បាន សុទ្ធចិត្ត
ខ្ញុំនៅរហូសដោយសាររត់ ។

ប៊ុនថន : គេបាញ់ត្រូវអី?

ប៊ុន : គេបាញ់ត្រូវ ។

ប៊ុនថន : ខាងខ្មែរក្រហម ឬខាងថៃ?

ប៊ុន : ខ្មែរក្រហម ដែលបាញ់បង្ខំស្លាប់ តាមបាញ់ខ្ញុំទៅវាហុមជិត ដាក់បង្កង់បាញ់ ខ្ញុំលើក ពូថៅនិយាយទៅវាគេច ...បានពូថៅត្រូវវាហុមចាប់បាន ។

ប៊ុនថន : ប៉ុន្មាននាក់អីតាមចាប់អី?

ប៊ុន : ច្រើនណាស់ពួកវា វាវាស្ម័គ្រព្រះ ខ្ញុំនៅភ្នំព្រះ ត្រពាំងស្វាយភូមិគេធ្វើថ្មី ។

ប៊ុនថន : ហៅភូមិអីវិញ?

ប៊ុន : ភូមិត្រពាំងស្វាយ ។

ប៊ុនថន : ស្រុកអី?

ប៊ុន : ម៉ិញ តាព្រី ។

ប៊ុនថន : ហើយខ្មែរក្រហមតាមអី?

ប៊ុន : តាមគេរស់រក រកពួកខ្ញុំដើរតាមអណ្តូងអីចឹង ខែប្រាំងតែមានភ្លើងនេះទៅវាក្រញមនឹង ភ្លើងដើរប៉ុន្មាននាក់ឃើញទាំងអស់ ខ្ញុំប៉ុន្មានដណ្តប់នាក់ ១៧នាក់មិនដឹងទៅរកអង្ករឯណា បានស៊ីដើរលួចដង្ហែងគេ ដល់អ្នកស្រុកគេរាយការណ៍ប្រាប់កងទ័ពខ្មែរក្រហមទៅ គេតាម រស់រកខ្ញុំ ត្រពាំងស្វាយភូមិគេធ្វើថ្មី ជើងភ្នំខ្លី បានគេហុមទៅបាញ់បង្ខំ ដល់បាញ់ខ្ញុំ គេ.. ខ្ញុំលើកពូថៅ ខ្លះអង្គុយយាមប៉ុន្តែយាម អាខ្លះរវល់តែដេរខោ ដេរអាវខ្លួនឯង មិនបានទៅ មើលគេអ្នកហុមនោះអី ដល់មកជិតគេបាញ់ប្រៀប រត់ទៅគេហុមជិតអស់លើកពូថៅវាគេច ប្រៀប បាញ់តាមពីក្រោយ ។

ប៊ុនថន : ពេលហ្នឹងចាប់អីអត់បានទេ?

ប៊ុន : ចាប់មិនបានទេ ។

ប៊ុនថន : ខ្មែរក្រហមរត់យ៉ាងម៉េចទៅ?

ប៊ុន : ខ្មែរក្រហមគ្រាន់តែក្រៀកដែលខ្ញុំលើកពូថៅ ។

ប៊ុនថន : តែអីរួសហើយ?

ប៊ុន : រួសហើយ តែបងខ្ញុំទេដឹងថាគាត់ស្លាប់នៅកន្លែងហ្នឹង ឬកន្លែងណាបាត់ត្រឹមហ្នឹង ពួកខ្ញុំរត់ កន្លែងលាក់អង្ករត្រង់ណា លែងជួបគ្នាហើយ បាត់ណាបាត់ណា ចាំជួបគ្នាកន្លែងលាក់អង្ករ

ដល់ជួបគ្នាអស់បាត់តែបងខ្ញុំទេ គ្រប់៣ថ្ងៃរាស់រកមើលបង រកមិនឃើញ បាត់ទល់សព្វថ្ងៃ មិនដឹងគេចាប់បាន ឆាប់បាត់ហើយ បើរស់គង់តែលីដំណឹង ។

ប៊ុនថន : អ្វីរត់គេចខ្លួនទៅនៅក្នុងព្រៃរហូតដល់រំដោះ?

ប៊ុន : បាទ! ខ្ញុំរត់នៅតែតាមព្រៃ រហូតទៅខែច្រាំងទៅនៅនោះ ខែវស្សាមកនៅក្បែរៗជុំវិញ ភូមិ ធ្លាក់ដល់ខាងកើតភ្នំសៅ ខ្ញុំនៅលួចតែដំឡូងរងគេ គេសុំតែមួយរស់ទេ ខ្ញុំនេះធ្វើ ម៉េច ។

ប៊ុនថន : ច្រើននាក់ទេអីដែលរត់?

ប៊ុន : ៤នាក់ទេ បែកគ្នា ភូមិគេបែកទៅតាមកកន្លែងភូមិគេទៅ ភូមិខ្ញុំទៅភូមិខ្ញុំ ។

ប៊ុនថន : អត់ហ៊ានចូលមកភូមិវិញទេ?

ប៊ុន : មិនហ៊ានទេ ហ៊ានមកដឹងតែឆាប់ សុខចិត្តប្រថុយមួយគ្រាប់ឆាប់ហើយតែគេចាប់បាន ។

ប៊ុនថន : នៅលួចរបស់របរអីហូបរហូត?

ប៊ុន : បាទ! លួចដំឡូងរងសុំតែមួយរស់ ដល់លីថាកងទ័ពរដ្ឋកម្ពុជាគេរំដោះចូលមកដល់ស្វាយ ដល់ខេត្តដល់មន្ទីរ ខ្ញុំ..... ជំនាន់នោះក៏កងទ័ពវៀតណាម កាលនោះគេរើសឪពុកខ្ញុំធ្វើ យុតិញ ។

ប៊ុនថន : យុតិច ហ្នឹងធ្វើអីវិញ?

ប៊ុន : ណែ

ប៊ុនថន : គឺវិញ?

ប៊ុន : ទេ ស្វាយត្រាណា ។

ប៊ុនថន : កងស្វាយត្រាណា?

ប៊ុន : កងស្វាយត្រាណា បើវៀតណាមគេហៅយុតិញ អូសកំលាំងកងទ័ពវៀតណាមមកដៃតាម ទីបង្កង តាមបុសស្សវ ស្វាយទីង ខាងបារាយណ៍ .. ខ្ញុំគេហុមបាននឹងបារាយណ៍ម្តង ស្មានតែកងទ័ពវៀតណាមដល់កំពែង ដល់វៀតណាមទៅភិច ខ្ញុំស្មានកងទ័ពវៀតណាមដៃ ខ្មែរក្រហមនៅទីតែ វាឡើងទៅដៃពួកខ្ញុំនៅបារាយណ៍ កងទ័ពវៀតណាមកំពុងតែដាំបាយ ហូប ពួកវៀតណាមដំនើរក៏ហៅពួកខ្ញុំទៅហូប កំពុងតែហូបបាយជាមួយវៀតណាម ហូបៗខ្មែរក្រហមវាឡើងទៅពីជើង កងទ័ពវៀតណាមរត់ ម្នាក់តាម ទោះរត់អស់វានៅ តែខ្ញុំម្នាក់ឯងគេហុមបាន ខ្ញុំទៅកាយស្លឹកសាបក្នុងកុម្ភៈស្រូវ សួរដល់នេះខ្មែរក្រហមវាដើរ

តាមដូវកៀនកុម្មុយស៊ីស្ទីន ខ្ញុំលើកមិនរួចទេមិនហ៊ានកំរើកទេ ខ្លាចវាឃើញ មានផង្ស័ងៗ
នាក់ សុទ្ធតែអាការ្យប្តីជ្រើង... គេអុច...អុចចំប៉ើង អុចស្រូវនៅបារាយណ៍ ។

ប៊ុនថន : ដុតចោល?

ប៊ុន : ដុតចោលខ្ញុំ បានថាដល់នេះទៅវាមកដុតឡើង ខ្ញុំតិចទៅក៏កងយុតិញ ពួកស្វាយត្រាណា
ឡើងមករកខ្ញុំ ខ្ញុំលោតចេញពីកុម្មុយស៊ីស្ទីនដល់វាលតែម្នាក់ឯង សំរុកទៅរក គេនោះឃើញ
គេហៅ បានគេនាំទៅវិញ ហូបបាយនឹងគាត់ៗនាក់ ថ្ងៃនោះខ្ញុំថាមិនរស់ទេ គេហុមអស់ ។

ប៊ុនថន : អ្វីធ្វើស្វាយត្រាណាហ្នឹងរហូតមក ឬដូរទៅណាវិញ?

ប៊ុន : ធ្វើស្វាយត្រាណារហូត ចូលមកដល់ភូមិវិញគេឲ្យខ្ញុំធ្វើប្រធានឈ្មួញឯង រដ្ឋកម្ពុជា
ប្រធានឈ្មួញក្នុងភូមិសំរាប់ដឹកនាំបងប្អូនកងទ័ពកម្ពុជា កន្លែងណាដែលសភាពការណ៍មិន
ស្រួលអីខ្ញុំដឹងភូមិសាស្ត្រ ចេះតែនាំខ្ញុំទៅ ត្រូវទៅភូមិណា កងឈ្មួញនោះដឹងភូមិសាស្ត្រ
ទាហានណាទៅភូមិតាត្រែចេះ ដើរទៅចំកន្លែងណាៗ ។

ប៊ុនថន : អ្វីអ្នកនាំទៅ?

ប៊ុន : បាទ! ចប់ពីនោះមកក៏គេឲ្យខ្ញុំធ្វើក្រុម ឲ្យជួយពង្រឹងខាងមេក្រុម ពង្រឹងមេក្រុមឡើងប៉ុន្មាន
ឆ្នាំនោះ ឡើងប្រហែល១០ឆ្នាំ បានគេដាំឡើងខ្ញុំធ្វើមេហា បាន៥ឆ្នាំ បានឲ្យខ្ញុំឡើងធ្វើក្តាប់
ខាងសមាគម ដល់សព្វថ្ងៃ ។

ប៊ុនថន : សមាគមអីវិញ?

ប៊ុន : សមាគមក្នុងភូមិឯង រួចពីជីវិតសមាគមមក ខ្ញុំធ្វើបាន៣-៤ឆ្នាំ ដុតពីជីវិតសមាគម
គេរើសខ្ញុំធ្វើតាអាចារ្យភូមិ ។

ប៊ុនថន : អ្វីកាលឈ្មួញឯងដូចខ្មែរក្រហមមានចូលដល់ភូមិទេ?

ប៊ុន : ចូលមកដែរ តែខ្ញុំឲ្យតែចូលមកគ្រូការបាយ ខ្ញុំក៏រៀបបាយឲ្យគេទៅ ព្រោះយើងនៅ
ជនបទអីចឹង អះអាងថាមិនឲ្យគេចូលក៏មិនហ៊ានទេ ខ្លាចដែរ ប៉ុន្តែមកគ្រូការអង្ករបារី
ខ្មែរក្រហមគ្រូការបាយការរើ កងទ័ពរៀនណាមកគ្រូការមាន់
ឬគ្រូការអីចេះតែរកឲ្យ គ្រូការរទេះជួយទៅរកប្រធានភូមិ ។

ប៊ុនថន : ប៉ុន្តែអ្វីអត់ដែលដូចថាមានកំរាមពីខាងណាទេ?

ប៊ុន : គ្មានទេ មានតែជួយគេ សព្វថ្ងៃខ្ញុំចេះតែធ្វើល្អ សព្វថ្ងៃគេឲ្យខ្ញុំធ្វើអាចារ្យភូមិ ជួយពង្រឹង
ប្រធានភូមិក្នុងភូមិ ការជួសជុលផ្លូវដាច់ ជួសជុលផ្លូវតាមភូមិ ។

ប៊ុនថន : សមាគមអីអី?

បី: ទេ គេហៅអាចារ្យភូមិ សូត្រមន្ត ខាងនិមន្តលោកមកថ្ងៃ... ។

ប៊ុនថន : និមន្តមកធ្វើអីវិញអី? វៃលុយដើម្បីកសាងផ្លូវ?

បី: បាទ! នេះជួសជុលផ្លូវកន្លែងណាដាច់ កន្លែងណាដុត ព្រោះខ្ញុំជួយប្រធានភូមិ អាចារ្យភូមិ សំរាប់ជួយប្រធានភូមិ ខ្លះខាតដូចជាស្រាបាយបងប្អូនដែលមកជួយធ្វើ ខ្ញុំហ្នឹងឯងជួយ ដោះស្រាយ ។

ប៊ុនថន : បានថវិកាមកពីណា?

បី: ថវិការពេលថ្ងៃដាច់ ថ្ងៃដែលបងប្អូនទៅចូលសធា បង្កកូលក៏ដោយជូនមាតាបិតា បាន ថវិការហ្នឹងឯងសន្សំទុកសំរាប់ដោះស្រាយ បងប្អូនកសាងផ្លូវភិបត្តិជួសជុល ។

ប៊ុនថន : ឥលូវអីកូនប៉ុន្មាននាក់ហើយ?

បី: កូនខ្ញុំ៧នាក់ ប្រុស៤ ស្រី៣ ។

ប៊ុនថន : ហើយបានរៀន មានគ្រួសារអីប៉ុន្មាននាក់?

បី: កូនខ្ញុំអាប្រុសនោះបាន...សព្វថ្ងៃនៅ៣នាក់កូនប្រុសខ្ញុំ ។

ប៊ុនថន : ប៉ុន្តែមានគ្រួសារអស់ខ្លះហើយ?

បី: នៅមីបងក៏នៅ ដឹកស្រូវ ។

ប៊ុនថន : ប៉ុន្តែមានបានអី?

បី: រៀន កូនខ្ញុំរៀនបានថ្នាក់ទី៧ ប្រុសបានពីរនាក់ ស្រីពីរក្រោយនោះ មីមួយរៀនថ្នាក់ទី៨ មួយរៀនថ្នាក់ទី៦ ។

ប៊ុនថន : ខ្ញុំដូចអត់មានអីសួរអីទៀតទេ ខ្ញុំអស់សំនួរហើយ អរគុណអីច្រើន ។

បី: បាទ?

ប៊ុនថន : អរគុណច្រើន ។

ចប់